

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 13. junija 2019*

„Predhodno odločanje – Elektronska komunikacijska omrežja in storitve – Direktiva 2002/21/ES – Člen 2(c) – Pojem ‚elektronska komunikacijska storitev‘ – Prenos signalov – Storitve elektronske pošte na internetu – Storitve Gmail“

V zadevi C-193/18,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen (višje upravno sodišče dežele Severno Porenje - Vestfalija, Nemčija) z odločbo z dne 26. februarja 2018, ki je prispela na Sodišče 19. marca 2018, v postopku

Google LLC

proti

Bundesrepublik Deutschland,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi M. Vilaras (poročevalec), predsednik senata, K. Jürimäe, sodnica, D. Šváby, S. Rodin in N. Piçarra, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodna tajnica: C. Strömholm, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 13. marca 2019,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Google LLC H. Neumann, B. Tavakoli in M. Wortmann, Rechtsanwälte,
- za Bundesrepublik Deutschland C. Mögelin in V. Janßen, agenta,
- za nemško vlado T. Henze in D. Klebs, agenta,
- za madžarsko vlado M. Z. Fehér in G. Koós, agenta,
- za poljsko vlado B. Majczyna, agent,
- za Evropsko komisijo G. Braun in L. Nicolae, agenta,

* Jezik postopka: nemščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Direktive 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 29, str. 349), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/140/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 (UL 2009, L 337, str. 37) (v nadaljevanju: Okvirna direktiva).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Google LLC in Bundesrepublik Deutschland (Zvezna republika Nemčija) glede odločbe Bundesnetzagentur für Elektrizität, Gas, Telekommunikation, Post und Eisenbahnen (zvezna agencija za omrežja električne energije, plina, telekomunikacij, pošte in železnic, Nemčija) (v nadaljevanju: BNetzA), v kateri je bilo ugotovljeno, da je storitev elektronske pošte Gmail, ki jo zagotavlja družba Google, telekomunikacijska storitev, zaradi česar je bilo tej družbi odrejeno, naj izpolni svojo obveznost obvestila, sicer ji bo naložena denarna kazen.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodni izjavi 10 Okvirne direktive je navedeno:

„Opredelitev ‚storitve informacijske družbe‘ v členu 1 Direktive 98/34/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. junija 1998, ki določa postopek za zagotavljanje informacij na področju tehničnih standardov in predpisov ter predpisov o storitvah informacijske družbe [(UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 20, str. 337), kakor je bila spremenjena z Direktivo 98/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. julija 1998 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 21, str. 8)], obsega široko področje gospodarskih dejavnosti, ki potekajo sprotno (on-line). Večina teh dejavnosti ni vključena v področje uporabe te direktive, ker dejavnosti niso v celoti ali pretežno sestavljene iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih. Storitve prenosa govorne telefonije in elektronske pošte so vključene v to direktivo. Eno podjetje, na primer ponudnik internetnih storitev, lahko ponudi elektronsko komunikacijsko storitev, kot je dostop do interneta, in storitve, ki niso zajete v tej direktivi, kot je zagotavljanje internetnih vsebin.“

- 4 Člen 2(c) Okvirne direktive določa:

„Za namene te direktive:

[...]

- (c) ‚elektronska komunikacijska storitev‘ pomeni storitev, ki se navadno opravlja za plačilo in je v celoti ali pretežno sestavljena iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih ter vključuje telekomunikacijske storitve in storitve prenosa po omrežjih, ki se uporabljajo za radiodifuzijo, izključuje pa storitve, s katerimi se zagotavljajo vsebine ali izvaja redakcijski nadzor nad vsebinami, ki se pošiljajo po elektronskih komunikacijskih omrežjih in z elektronskimi

komunikacijskimi storitvami; ne vključuje storitev informacijske družbe, opredeljenih v členu 1 [Direktive 98/34], ki niso v celoti ali pretežno sestavljene iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih“.

5 Člen 8 Okvirne direktive, naslovljen „Politični cilji in regulativna načela“, določa:

„1. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi pri opravljanju regulativnih nalog, opredeljenih v tej direktivi in v posebnih direktivah, sprejmejo vse primerne ukrepe za doseg ciljev iz odstavkov 2, 3 in 4. Taki ukrepi naj bodo sorazmerni s temi cilji.

Če v členu 9 v zvezi z radijskimi frekvencami ni drugače določeno, države članice v največji možni meri upoštevajo, da je zaželeno, da se zagotovi tehnološko nevtralnost zakonske ureditve, in zagotovijo, da pri opravljanju regulativnih nalog, določenih v tej direktivi in posebnih direktivah, zlasti tistih, ki so namenjene zagotovitvi učinkovite konkurence, nacionalni regulativni organi ravnajo enako.“

[...]

2. Nacionalni regulativni organi podpirajo konkurenco pri zagotavljanju elektronskih komunikacijskih omrežij, elektronskih komunikacijskih storitev in pripadajočih naprav ter storitev med drugim tako, da:

[...]

(b) zagotovijo, da v sektorju elektronskih komunikacij, vključno s prenosom vsebin, ni izkrivljanja ali omejevanja konkurence;

[...]

4. Nacionalni regulativni organi podpirajo interese državljanov Evropske unije med drugim tako, da:

[...]

(b) poskrbijo za visoko raven varstva porabnikov pri njihovem poslovanju z dobavitelji, zlasti z zagotovitvijo možnosti preprostih in ne predragih postopkov reševanja sporov, ki jih izvaja organ, neodvisen od udeležениh strank;

(c) prispevajo k zagotovitvi visoke ravni varstva osebnih podatkov in zasebnosti;

[...]“

Nemško pravo

6 Člen 3 Telekommunikationsgesetz (zakon o telekomunikacijah) z dne 22. junija 2004 (BGBl. 2004 I, str. 1190) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (v nadaljevanju: TKG), določa:

„V tem zakonu se uporabljajo te opredelitve pojmov:

[...]

17a ‚javno dostopne telekomunikacijske storitve‘ pomenijo telekomunikacijske storitve, ki so na voljo javnosti;

[...]

22. ‚telekomunikacija‘ pomeni tehnično dejanje pošiljanja, prenosa in sprejema signalov s telekomunikacijsko opremo;
23. ‚telekomunikacijska oprema‘ pomeni naprave in tehnične sisteme, ki lahko pošiljajo, prenašajo, posredujejo, prejemajo, usmerjajo ali nadzorujejo določljive elektromagnetne ali optične signale kot sporočila;
24. ‚telekomunikacijske storitve‘ pomenijo storitve, ki se običajno zagotavljajo za plačilo in so v celoti ali pretežno sestavljene iz prenosa signalov po telekomunikacijskih omrežjih, vključno s prenosnimi storitvami na omrežjih, ki se uporabljajo za radiodifuzijo;

[...]

27. ‚elektronsko komunikacijsko omrežje‘ pomeni prenosne sisteme in – kjer je primerno – komutacijsko ali usmerjalno opremo ter druge vire, vključno z omrežnimi elementi, ki niso aktivni, ki omogočajo prenos signalov po žicah, z radijskimi valovi, z optičnimi ali drugimi elektromagnetnimi sredstvi, vključno s satelitskimi omrežji, fiksnimi (vodovno in paketno komutiranimi, vključno z internetom) in mobilnimi prizemnimi omrežji, električnimi kabelskimi sistemi, če se uporabljajo za prenos signalov, omrežji, ki se uporabljajo za radijsko in televizijsko radiodifuzijo, ter z omrežji kableske televizije, ne glede na vrsto prenesenih informacij;

[...]“

- 7 Člen 6(1) TKG določa:

„Kdor komercialno izkorišča javna telekomunikacijska omrežja ali javno dostopne telekomunikacijske storitve, takoj obvesti regulativni organ o začetku, spremembi ali prenehanju svoje dejavnosti in o spremembah v zvezi s svojo družbo. Obvestilo mora biti pisno.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 8 Google je družba, ki ima sedež v Združenih državah Amerike in ki med drugim poleg internetnega iskalnika z enakim imenom upravlja storitev elektronske pošte, ki deluje prek interneta, imenovano Gmail, ki jo trenutno v Nemčiji upravlja pod imenom GoogleMail.
- 9 Družba Google poleg tega v Nemčiji upravlja svojo lastno omrežno infrastrukturo, ki je povezana z internetom, in zlasti nekaj širokopasovnih povezav med metropolitanskimi območji.
- 10 Gmail je storitev, imenovana „zunaj ponudbe ponudnika dostopa do interneta“ (zunaj ponudbe PDI), torej storitev, ki je dostopna na internetu brez posredovanja tradicionalnega operaterja komunikacij.
- 11 Gmail svojim uporabnikom zagotavlja storitev, ki jim zlasti omogoča pošiljanje in prejemanje elektronske pošte in podatkov na internetu. Da bi bil uporabnik deležen te storitve, mora predhodno odpreti e-poštni račun, ki mu omogoča razpolaganje z naslovom, ki ga identificira kot pošiljatelja in naslovnika elektronske pošte. Uporabnik lahko dostopa do te storitve s tem, da se poveže s svojim računom bodisi neposredno na spletnem mestu, ki ga upravlja družba Google (<https://mail.google.com>), z uporabo iskalnika, ki mu daje dostop do vmesnika, ki mu omogoča uporabo funkcij pošiljanja in sprejemanja pošte, pa tudi funkcij urejanja, shranjevanja ali razvrščanja elektronske pošte, bodisi prek programske opreme za elektronsko pošto, ki je nameščena na njegovi terminalski opremi (e-Mail client).

- 12 Predložitveno sodišče navaja, da se v okviru storitve Gmail vsebina pošte in podatkov ne spremeni, temveč se razdrobi na več ločenih podatkovnih paketov, ki se naslovniku posredujejo s komunikacijskimi protokoli, ki so standardizirani za namene storitev elektronske pošte, kot so *Transmission Control Protocol – internet Protocol* (protokol za krmiljenje prenosa/internetni protokol, TCP-IP) in *Simple Mail Transfer Protocol* (preprosti protokol za prenos pošte, SMTP). Tehnično uporabnik bodisi v svojem brskalniku bodisi v svoji programski opremi e-Mail client oblikuje vsebino elektronske pošte in določi naslovnika ali naslovnike ter potem to pošto pošlje družbi Google s sprožitvijo postopka pošiljanja.
- 13 Za dostavo te pošte njenemu naslovniku družba Google uporablja strežnike za elektronsko pošto, ki izvedejo informacijsko obdelavo, potrebno za ugotovitev strežnika naslovnika prek *Domain Name System* (sistem domenskih imen, DNS) in pošiljanje podatkovnih paketov. Pot teh paketov prek različnih delnih omrežij interneta, ki jih upravljajo tretji, je dinamična in se lahko stalno spreminja, ne da bi uporabnik, ki je sprožil pošiljanje, to vedel ali lahko nadzoroval. Ob prejemu namembni strežnik shrani elektronsko pošto in jo da v elektronski poštni predal, do katerega lahko naslovnik dostopa z različnimi sredstvi. Pot, ki jo opravi elektronska pošta na internetu, je lahko krajša, kadar se pošilja med uporabniki istega ponudnika storitev.
- 14 BNetzA meni, da je Gmail „telekomunikacijska storitev“ v smislu člena 6(1) TKV v povezavi s členom 3, točka 24, TKG in zanjo torej velja obveznost obvestitve te agencije.
- 15 BNetzA je 2. julija 2012 na podlagi člena 126 TKG torej formalno ugotovila, da je družba Google s storitvijo Gmail izvajala telekomunikacijsko storitev, in ji odredila, naj izpolni svojo obveznost obvestila iz TKG, sicer ji bo naložena denarna kazen. Družba Google je zoper to odločbo vložila pritožbo, ki jo je BNetzA z odločbo z dne 22. decembra 2014 kot neutemeljeno zavrnila.
- 16 Družba Google je 23. januarja 2015 pri Verwaltungsgericht Köln (upravno sodišče v Kölnu, Nemčija) vložila tožbo zaradi razglasitve ničnosti te odločbe, ki je bila zavrnjena s sodbo z dne 11. novembra 2015.
- 17 To sodišče je v obravnavanem primeru menilo, da je Gmail „telekomunikacijska storitev“ v smislu člena 6(1) TKG v povezavi s členom 3, točka 24, tega zakona, torej storitev, ki se navadno opravlja za plačilo in je v celoti ali pretežno sestavljena iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih. Po mnenju tega sodišča je osrednje merilo te opredelitve, in sicer „prenos signalov“, tesno povezano s pojmom „telekomunikacija“, ki je v členu 3, točka 22, TKG opredeljen kot tehnični proces pošiljanja, prenosa in prejema signalov s telekomunikacijsko opremo, pri čemer je ta oprema v skladu s členom 3, točka 23, TKG opredeljena kot naprave in tehnični sistemi, ki lahko pošiljajo, prenašajo, posredujejo, prejemajo, usmerjajo ali nadzorujejo določljive elektromagnetne ali optične signale kot sporočila.
- 18 Po mnenju Verwaltungsgericht Köln (upravno sodišče v Kölnu) namreč družba Google uporabnikom storitve Gmail omogoča, da komunicirajo z elektronsko pošto prek interneta z vmesnikom na internetu ali s programsko opremo „e-Mail client“, nameščeno na njihovi terminalski opremi, povezani z internetom. Dejstvo, da prenos signalov v glavnem poteka prek odprtega interneta in da jih torej prenašajo ponudniki dostopa do interneta (v nadaljevanju: PDI), in ne družba Google, naj ne bi nasprotovalo uvrstitvi storitve Gmail med telekomunikacijske storitve. Storitve prenosa signalov PDI naj bi bilo mogoče pripisati družbi Google, ker si ta dejansko prilašča to storitev prenosa signalov za uresničevanje svojih ciljev in zlasti ker s svojimi storitvami informacijske obdelave bistveno prispeva k delovanju telekomunikacijskega procesa. To sodišče meni, da za odgovor na vprašanje, ali je storitev v celoti ali pretežno sestavljena iz prenosa signalov, ni treba izvesti čisto tehnične analize. Storitve prenosa signalov naj bi bila glavni element storitve Gmail. V okviru kvalitativne presoje naj bi bila komunikacija v prostoru z drugimi uporabniki in torej proces same telekomunikacije v prvem planu, medtem ko naj drugi sestavni elementi glede vsebine storitve ne bi imeli nobenega lastnega pomena.

- 19 To sodišče tudi ocenjuje, da civilna odgovornost družbe Google v razmerju do uporabnikov za storitev prenosa signalov s strani PDI ni odločilna, in poudarja, da je storitev Gmail ponujena za plačilo. Storitve elektronske pošte so namreč sicer vsaj v osnovni različici uporabniku ponujene brezplačno, vendar pa se običajno financirajo z oglasi ali drugimi posrednimi prihodki.
- 20 Družba Google je zoper sodbo Verwaltungsgericht Köln (upravno sodišče v Kölnu) pri predložitvenem sodišču, Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen (višje upravno sodišče dežele Severno Porenje - Vestfalija, Nemčija) vložila pritožbo.
- 21 Družba Google pred predložitvenim sodiščem navaja, da Gmail ni telekomunikacijska storitev, saj ta storitev ne oddaja signalov. Res je, da Gmail kot storitev elektronske pošte, tako kot druge storitve zunaj ponudbe PDI, kot so na primer spletne bančne transakcije, zajema prenos signalov. Vendar pa naj ne bi bila družba Google, temveč PDI tisti, ki izvedejo prenos signalov, tako v zvezi s prenosom podatkov med uporabniki storitve Gmail in strežniki elektronske pošte družbe Google kot tudi v zvezi s prenosom podatkov med strežniki elektronske pošte družbe Google in strežniki elektronske pošte drugih storitev elektronske pošte. Poleg tega naj ji storitve prenosa signalov ne bi bilo mogoče pripisati, saj ta prenos na odprtem internetu poteka v skladu z načelom, imenovanim „best effort“ („po najboljših prizadevanjih“). Torej naj nad procesom prenosa signalov ne bi mogla izvrševati ne dejanskega ne pravnega nadzora.
- 22 Družba Google tudi trdi, da okoliščina, da sama upravlja svojo lastno omrežno infrastrukturo kot del interneta, v zvezi s tem ni niti dejansko niti pravno upoštevana. Ta infrastruktura naj bi bila v bistvu vzpostavljena za opravljanje storitev, „ki porabijo veliko“ podatkov, kot sta „iskalnik Google“ in „YouTube“, vendar naj ne bi bila potrebna za upravljanje storitve Gmail, čeprav se uporablja tudi v ta namen. Družba Google nazadnje poudarja, da storitev Gmail načeloma ni ponujena za plačilo, temveč je dana uporabnikom na voljo brezplačno, in da se le v majhnem deležu financira iz oglaševanja, ki je dano na spletno mesto storitve Gmail.
- 23 BNetzA trdi, da mora imeti opravljena storitev, da bi bila opredeljena za „telekomunikacijsko storitev“, v glavnem v svoji tehnični funkciji za cilj prenos signalov. To naj bi veljalo za storitev Gmail, ker je prenos elektronske pošte od pošiljatelja do prejemnika mogoč le s prenosom signalov. Ne bi naj bilo potrebno, da ponudnik storitve sam izvede prenos signalov ali da vsaj izvršuje nadzor nad prenosom signalov, ki ga je izvedel tretji. Odločilen naj bi bil le sam obstoj prenosa signalov kot tehničnega elementa.
- 24 Dodaja, da tudi če bi se zahteval nadzor nad prenosom signalov, ki ga izvede tretji, bi bil ta pogoj izpolnjen, ker družba Google uporablja svoje strežnike za elektronsko pošto. Ker naj bi strežniki za elektronsko pošto dodelili fizične naslove internet *Protocol* (IP) (internetni protokol (IP)) naslovom elektronske pošte, naj bi namreč družba Google avtenticirala pošiljatelja in – glede na okoliščine primera – tudi naslovnika elektronske pošte s pomočjo gesla, naslova elektronske pošte ali identifikacijske številke in usmerjala prenos signalov prek internetnih protokolov, ki so uporabljeni v zadostni meri, da omogočajo nadzor. Nazadnje, družba Google naj bi sama upravljala svojo omrežno infrastrukturo, povezano z internetom, ki naj bi bila uporabljena tudi za prenos signalov za storitev Gmail.
- 25 V teh okoliščinah je Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen (višje upravno sodišče dežele Severno Porenje - Vestfalija) prekinilo postopek in Sodišču postavilo ta vprašanja:
- „1. Ali je treba merilo ‚storitev, ki je v celoti ali pretežno sestavljena iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih‘, iz člena 2(c) [Okvirne direktive] razlagati tako, da vključuje ali lahko vključuje tudi internetne storitve elektronske pošte, ki se zagotavljajo prek odprtega interneta in same ne zagotavljajo dostopa do interneta?

- (a) Ali je treba to merilo razlagati tako, da je treba že postopek informacijske obdelave, ki jo opravlja ponudnik takšne storitve elektronske pošte prek svojih strežnikov elektronske pošte s tem, da naslovom elektronske pošte dodeljuje naslove IP udeleženi fizičnih priključkov in elektronska sporočila, razbita na podatkovne pakete, na podlagi različnih protokolov nabora internetnih protokolov prenese v odprti internet oziroma jih – obratno – od tam prejme, šteti za ‚prenos signalov‘, ali pa se šele prenos teh podatkovnih paketov prek interneta s strani [PDI] šteje za ‚prenos signalov‘?
  - (b) Ali je treba to merilo razlagati tako, da je mogoče prenos elektronskih sporočil, razbitih na podatkovne pakete, prek odprtega interneta, ki ga zagotavljajo [PDI], pripisati ponudniku takšne storitve elektronske pošte, zaradi česar posledično tudi ta opravlja storitev ‚prenosa signalov‘? V kakšnih okoliščinah se lahko to stori?
  - (c) Če izvajalec take storitve elektronske pošte prenos signalov izvaja bodisi sam ali pa se mu lahko pripiše storitev prenosa signalov s strani [PDI]: ali je to merilo mogoče razlagati tako, da se takšna storitev elektronske pošte, ne glede na morebitne dodatne funkcije te storitve, kot so urejanje, shranjevanje in razvrščanje elektronskih sporočil ali upravljanje kontaktnih podatkov, in ne glede na tehnični napor izvajalca v zvezi s temi funkcijami, ‚v celoti ali pretežno‘ šteje za prenos signalov, ker je s funkcionalnega vidika s stališča uporabnikov v ospredju komunikacijska funkcija storitve?
2. Če je treba merilo, navedeno v prvem vprašanju, razlagati tako, da načeloma ne zajema internetnih storitev elektronske pošte, ki se zagotavljajo prek odprtega interneta in ki same ne zagotavljajo dostopa do interneta: ali je to merilo izjemoma izpolnjeno, če izvajalec takšne storitve hkrati upravlja nekaj lastnih komunikacijskih omrežij, ki so povezana z internetom in se lahko vsekakor uporabljajo tudi za namene storitve elektronske pošte? V kakšnih okoliščinah je to mogoče?
3. Kako je treba razlagati merilo ‚navadno opravlja za plačilo‘ iz člena 2(c) [Okvirne direktive]?
- (a) Ali se za to merilo zahteva zlasti plačilo s strani uporabnikov ali pa lahko plačilo predstavljajo tudi druge protistoritve uporabnikov, ki so za izvajalca storitve ekonomskega pomena, na primer tako, da uporabniki aktivno dajo na razpolago osebne ali druge podatke ali pa izvajalec storitve do teh podatkov dostopa na drug način v okviru uporabe storitve?
  - (b) Ali se za to merilo zahteva, da mora plačilo obvezno opraviti oseba, ki je hkrati tudi uporabnik storitve, ali lahko zadostuje, da se storitev delno ali v celoti financira s strani tretjih oseb, na primer z oglaševanjem na spletnem mestu izvajalca storitve?
  - (c) Ali se zlasti beseda ‚navadno‘ v zvezi s tem nanaša na okoliščine, v katerih ponudnik konkretne storitve opravlja to storitev, ali na okoliščine, v katerih se na splošno opravljajo enake ali primerljive storitve?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo in drugo vprašanje

- ²⁶ Predložitveno sodišče s prvim in drugim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 2(c) Okvirne direktive razlagati tako, da internetna storitev elektronske pošte, ki ne zajema dostopa do interneta, kot je storitev Gmail, ki jo ponuja družba Google, pomeni storitev, ki je v celoti ali pretežno sestavljena iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih, glede na informacijsko obdelavo, ki jo izvajalec te storitve zagotavlja prek svojih strežnikov elektronske pošte s tem, da naslovom elektronske pošte dodeljuje naslove IP terminalske opreme, ki ustrezajo naslovom elektronske pošte, in da na odprti internet prenese ali iz odprtega interneta prejme podatkovne pakete, ki se nanašajo na elektronsko pošto. Predložitveno sodišče v primeru nikalnega odgovora tudi sprašuje, ali in – če je tako – pod katerim pogojem se za izvajalca take internetne

storitve elektronske pošte vseeno lahko šteje, da izvaja ali da se mu lahko pripiše prenos signalov, ker poleg tega upravlja svoja elektronska komunikacijska omrežja, ki so povezana z internetom in ki se lahko uporabijo za to storitev.

- 27 Najprej je treba opozoriti, da je pojem „elektronska komunikacijska storitev“ v členu 2(c) Okvirne direktive opredeljen pozitivno in negativno ter da je ta opredelitev z enakovrednim besedilom povzeta v členu 1, točka 3, Direktive Komisije 2002/77/ES z dne 16. septembra 2002 o konkurenci na trgih za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2 str. 178) (sodba z dne 7. novembra 2013, UPC Nederland, C-518/11, EU:C:2013:709, točki 36 in 37).
- 28 V členu 2(c) Okvirne direktive je namreč elektronska komunikacijska storitev opredeljena kot, prvič, „storitev, ki se navadno opravlja za plačilo in je v celoti ali pretežno sestavljena iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih ter vključuje telekomunikacijske storitve in storitve prenosa po omrežjih, ki se uporabljajo za radiodifuzijo“.
- 29 V tej isti določbi je predpisano, drugič, da pojem „elektronska komunikacijska storitev“ po eni strani izključuje „storitve, s katerimi se zagotavljajo vsebine ali izvaja redakcijski nadzor nad vsebinami, ki se pošiljajo po elektronskih komunikacijskih omrežjih in z elektronskimi komunikacijskimi storitvami“, in po drugi strani ne zajema „storitev informacijske družbe, opredeljenih v členu 1 [Direktive 98/34], ki niso v celoti ali pretežno sestavljene iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih“.
- 30 V uvodni izjavi 5 Okvirne direktive je v zvezi s tem med drugim navedeno, da zблиževanje telekomunikacijskega sektorja, sektorja sredstev javnega obveščanja ter sektorja informacijske tehnike in tehnologije pomeni, da je treba vsa prenosna omrežja in storitve vključiti v en regulativni okvir ter da je treba pri določitvi tega okvira zakonsko ureditev za področje prenosa ločiti od zakonske ureditve za področje vsebin.
- 31 Kot je Sodišče že poudarilo, različne direktive, ki sestavljajo nov regulativni okvir, ki se uporablja za elektronske komunikacijske storitve, zlasti Okvirna direktiva in Direktiva 2002/77, tako vzpostavljajo jasno razliko med produkcijo vsebin, ki zajema redakcijski nadzor, in prenosom vsebin, ki izključuje vsakršen redakcijski nadzor, saj vsebine in njihov prenos spadajo na področje ločenih ureditev, ki uresničujejo cilje, ki so jim lastni (glej v tem smislu sodbi z dne 7. novembra 2013, UPC Nederland, C-518/11, EU:C:2013:709, točka 41, in z dne 30. aprila 2014, UPC DTH, C-475/12, EU:C:2014:285, točka 36).
- 32 Sodišče je tudi presodilo, da mora biti storitev, da bi bila zajeta s pojmom „elektronska komunikacijska storitev“, sestavljena iz prenosa signalov, pri čemer okoliščina, da je prenos signala izveden z infrastrukturo, ki ni v lasti izvajalca storitev, ni upoštevna za opredelitev narave storitve, saj je v zvezi s tem pomembno le, da je ta izvajalec odgovoren končnim uporabnikom prenosa signala, ki jim zagotavlja prejem storitev, na katere so naročeni (sodba z dne 30. aprila 2014, UPC DTH, C-475/12, EU:C:2014:285, točka 43).
- 33 V tem primeru je iz predložitvene odločbe in pisnih stališč, ki so bila predložena Sodišču, razvidno, da družba Google med drugimi storitvami ponuja storitev elektronske pošte (Gmail), ki imetniku računa elektronske pošte Gmail omogoča pošiljanje in prejemanje elektronske pošte bodisi prek programske opreme za iskanje po internetu z uporabo web vmesnika, ki mu ga v ta namen daje na voljo družba Google, bodisi prek programske opreme „e-Mail client“. V zadevi v glavni stvari pa se obravnava samo internetna storitev elektronske pošte.
- 34 Ni sporno, da ponudnik internetne storitve elektronske pošte, kot je Gmail, izvaja prenos signalov. Družba Google je tako na obravnavi pred Sodiščem potrdila, da v okviru zagotavljanja svoje storitve elektronske pošte prek svojih strežnikov elektronske pošte izvede prenos na odprti internet ali prejem z odprtega interneta podatkovnih paketov, ki zadevajo elektronsko pošto, ki jo imetniki računa elektronske pošte Google pošljejo oziroma prejmejo.

- 35 Iz tega pa ni mogoče sklepati, da operacije, ki jih družba Google izvede za zagotovitev delovanja svoje internetne storitve elektronske pošte, pomenijo „elektronsko komunikacijsko storitev“ v smislu člena 2(c) Okvirne direktive, ker ta storitev ni v celoti ali pretežno sestavljena iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih.
- 36 Kot je Evropska komisija med drugim navedla v pisnem stališču, so namreč po eni strani PDI pošiljatelj in naslovnikov elektronske pošte ter – glede na okoliščine primera – ponudnikov internetne storitve elektronske pošte in po drugi strani upravljavci različnih omrežij, ki sestavljajo odprti internet, tisti, ki v bistvenem zagotavljajo prenos signalov, ki je potreben za delovanje katere koli internetne storitve elektronske pošte, in ki zanj prevzamejo odgovornost v smislu sodbe z dne 30. aprila 2014, UPC DTH (C-475/12, EU:C:2014:285, točka 43).
- 37 Dejstvo, da je ponudnik internetne storitve elektronske pošte aktivno vključen v operacije pošiljanja in prejema sporočil, bodisi s tem, da naslovom elektronske pošte dodeljuje naslove IP terminalne opreme, ki ustrezajo naslovom elektronske pošte, bodisi s tem, da ta sporočila razdrobi na podatkovne pakete in jih prenese v odprti internet oziroma jih od tam prejme, da jih posreduje njihovim naslovnikom, ni zadostno, da bi se lahko za to storitev s tehničnega vidika štelo, da je „v celoti ali pretežno sestavljena iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih“ v smislu člena 2(c) Okvirne direktive.
- 38 Zato storitve elektronske pošte Gmail ob tem, da ni nobenega drugega elementa, ki bi izkazoval odgovornost družbe Google do imetnikov računa elektronske pošte Gmail za prenos signalov, ki so potrebni za njeno delovanje, kar mora preveriti predložitveno sodišče, ni mogoče opredeliti za „elektronsko komunikacijsko storitev“ v smislu člena 2(c) Okvirne direktive.
- 39 Nazadnje, okoliščina, da družba Google v Nemčiji poleg tega upravlja lastna elektronska komunikacijska omrežja, ne izpodbija te ugotovitve.
- 40 Dejstvo, da je za družbo Google treba šteti, da kot upravljavec svojih elektronskih komunikacijskih omrežij zagotavlja elektronske komunikacijske storitve, zaradi česar lahko zanj velja obveznost uradne obvestitve iz člena 3(2) in (3) Direktive 2002/20/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o odobritvi elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev (Direktiva o odobritvi) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 29, str. 337), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/140 ne pomeni, da morajo biti vse storitve, ki jih zagotavlja na internetu, ravno tako opredeljene kot take, čeprav niso v celoti ali pretežno sestavljene iz prenosa signalov.
- 41 Glede na prej navedene preudarke je treba na prvo in drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 2(c) Okvirne direktive razlagati tako, da internetna storitev elektronske pošte, ki ne zajema dostopa do interneta, kot je storitev Gmail, ki jo zagotavlja družba Google, ni v celoti ali pretežno sestavljena iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih in torej ni „elektronska komunikacijska storitev“ v smislu te določbe.

Tretje vprašanje

- 42 Ob upoštevanju odgovora na prvo in drugo vprašanje na tretje ni treba odgovoriti.

Stroški

- 43 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

Člen 2(c) Direktive 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/140/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009, je treba razlagati tako, da internetna storitev elektronske pošte, ki ne zajema dostopa do interneta, kot je storitev Gmail, ki jo zagotavlja družba Google LLC, ni v celoti ali pretežno sestavljena iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih in torej ni „elektronska komunikacijska storitev“ v smislu te določbe.

Podpisi